

бездіяльністю), а також запобігання вчиненню кримінальних правопорушень в рамках державної політики боротьби зі злочинністю та реалізації державних цільових програм має для держави певну ціну, що потребує відповідного ресурсного забезпечення.

Таким чином, виходячи із розуміння кримінологічної політики – як складової частини державної соціальної політики, яка на основі Конституції України й інтегрованих кримінологічною наукою знань та світового досвіду визначає методологічні засади і шляхи, якими керується держава та її інституції при здійсненні нерепресивної протидії злочинності, яке запропонував В.В. Голіна [3, с. 19], можна зробити висновок, що забезпечення соціальної політики держави у сфері протидії злочинності має пріоритетне значення та потребує розроблення якісних та дієвих державних цільових програм боротьби із злочинністю.

Література:

1. Про державні цільові програми : Закон України від 18 березня 2004 року № 1621-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1621-15#Text>

2. Про затвердження Порядку розроблення та виконання державних цільових програм : Постанова від 31 січня 2007 року № 106. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/106-2007-п/ed20250905/paranz_2#o3

3. Голіна В.В. Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні. Харків : Право, 2012. 304 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-580-1-46>

ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВНИХ ЕЛЕКТРОННИХ РЕСУРСІВ РЕЄСТРАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ НЕРУХОМОГО МАЙНА

Пилипенко Юрій Пилипович,
кандидат юридичних наук

Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно є одним із механізмів захисту права власності і є процедурою кінцевим результатом якої є офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Правова та соціальна сутність цієї процедури полягає в тому, що з одного боку вона є формою реалізації повноважень відповідних органів та посадових осіб,

спрямованою на офіційне визначення правового статусу нерухомого майна, забезпечення його обліку у відповідних державних реєстрах, захисті інформаційних ресурсів даного реєстру; з іншого – вона є процедурною формою реалізації права власності власників нерухомого майна шляхом його офіційного державного обліку та отримання власником офіційного акту – свідоцтва про реєстрацію. Слід засвідчити, що на сьогодні в Україні набуло систематизації та узгодження законодавство, яке регулює процедуру державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, зокрема: правовий статус нерухомого майна та питання його власності урегульовані Цивільним кодексом України [1], право власника нерухомого майна щодо звернення до органу публічної влади для його державної реєстрації закріплено в Законі України «Про адміністративні послуги» [2], можливість і одночасно обов'язок щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно покладено на органи публічної влади Законом України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» [3], який визначає систему суб'єктів, що надають послуги з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та процедурний порядок надання такої адміністративної послуги і відповідно стандарти такої процедури закладені Законом України «Про адміністративну процедуру», який визначає загальні засади здійснення адміністративних процедур, і дія якого поширюється на адміністративну процедуру щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. Таким чином законодавство в цій сфері є сформованим і досить сталим, однак практика його реалізації потребує удосконалення з урахуванням аналізу реалізації процедур реєстрації речових прав на нерухоме майно відповідними уповноваженими державою суб'єктами, а також на підставі аналізу судової практики вирішення спорів щодо державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Відповідно до Закону про державну реєстрацію прав державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень це офіційне визнання і підтвердження державою фактів набуття, зміни або припинення речових прав на нерухоме майно, обтяжень таких прав шляхом внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Державний реєстр речових прав на нерухоме майно (далі - Державний реєстр прав) це єдина державна інформаційна система, що забезпечує обробку, збереження та надання відомостей про зареєстровані речові права на нерухоме майно та їх обтяження [3].

Таким чином унікованим джерелом інформації про речові права на нерухоме майно є Державний реєстр прав. Технічним адміністратором (суб'єктом утримання) Державного реєстру прав є державне унітарне

підприємство, визначене Міністерством юстиції України та віднесене до сфери його управління, що здійснює заходи із створення, впровадження та супроводження програмного забезпечення Державного реєстру прав, відповідає за його технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних цього реєстру, здійснює технічні та технологічні заходи з надання, блокування та анулювання доступу до Державного реєстру прав, організовує та проводить навчання для роботи з цим реєстром.

Суб'єктами, які не є адміністраторами Державного реєстру прав але мають доступ до нього та забезпечують його наповнення даними про об'єкти нерухомого майна та їх власників є державні реєстратори якими є громадяни України, які мають вищу освіту за спеціальністю правознавство, відповідають кваліфікаційним вимогам, встановленим Міністерством юстиції України, та перебувають у трудових відносинах з суб'єктом державної реєстрації прав, а також нотаріуси та, як виключення державні або приватні виконавці, але виключно у разі накладення/зняття таким виконавцем арешту на нерухоме майно під час примусового виконання рішень відповідно до закону. Саме державний реєстратор відкриває та/або закриває розділи в Державному реєстрі прав, вносить до відкритого розділу або спеціального розділу Державного реєстру прав відповідні відомості про речові права на нерухоме майно, об'єкти незавершеного будівництва, майбутні об'єкти нерухомості та їх обтяження; а також присвоює за допомогою Державного реєстру прав реєстраційний номер об'єкту нерухомого майна, об'єкту незавершеного будівництва, майбутньому об'єкту нерухомості у випадках, передбачених цим Законом.

Сутність Державного реєстру прав (як бази даних) полягає в тому, що в ньому реєструються речові права та їх обтяження на земельні ділянки, а також на об'єкти нерухомого майна, розташовані на земельній ділянці, переміщення яких неможливе без їх знецінення та зміни призначення, а саме: житлові будинки, будівлі, споруди, а також їх окремі частини, квартири, житлові та нежитлові приміщення, меліоративні мережі, складові частини меліоративної мережі, тобто всі об'єкти, які відповідно до Цивільного кодексу України класифікуються як «нерухому речі» (нерухоме майно).

Державний реєстр прав складається з розділів, спеціального розділу, бази даних заяв та реєстраційних справ в електронній формі. Невід'ємною архівною складовою частиною Державного реєстру прав є Реєстр прав власності на нерухоме майно, Єдиний реєстр заборон відчуження об'єктів нерухомого майна та Державний реєстр іпотек.

На кожний об'єкт нерухомого майна, об'єкт незавершеного будівництва під час проведення державної реєстрації права власності на них вперше та на кожний об'єкт незавершеного будівництва, майбутній

об'єкт нерухомості під час проведення державної реєстрації спеціального майнового права на них вперше у Державному реєстрі прав відкривається новий розділ та формується реєстраційна справа, присвоюється реєстраційний номер відповідному об'єкту.

Слід зазначити, що інформація про зареєстровані права на нерухоме майно та їх обтяження, що міститься у Державному реєстрі прав, є відкритою, загальнодоступною та платною для фізичних або юридичних осіб, і безоплатною для органів публічної влади. Державний реєстр прав відноситься до публічних електронних реєстрів. Так, відповідно до статті 5 Закону України «Про публічні електронні реєстри» об'єктами реєстрів є інформація про: «правові режими використання і забудови територій та окремих об'єктів; рухоме майно, що відповідно до закону є об'єктом державного обліку; майнові та немайнові права, їх обмеження та обтяження; об'єкти будівництва та закінчені будівництвом об'єкти» [4].

Для фізичних та юридичних осіб інформація за об'єктом нерухомого майна та суб'єктом речового права надається в електронній формі через офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України, за умови ідентифікації такої особи (фізичної або юридичної) з використанням кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, або засобів електронної ідентифікації, що мають високий або середній рівень довіри, відповідно до вимог законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», або в паперовій формі.

Інформація про зареєстровані права та їх обтяження, отримана в електронній чи паперовій формі за допомогою програмного забезпечення Державного реєстру прав, має однакову юридичну силу та використовується відповідно до законодавства. Надання інформації з Державного реєстру прав є адміністративною послугою, яка надається у порядку визначеному Кабінетом Міністрів України (зазначено вище).

Інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно можна отримати в електронній формі через портал Дія або в паперовій формі, звернувшись до державного реєстратора, адміністратора ЦНАП чи нотаріуса. Для отримання інформації онлайн необхідно авторизуватися на порталі Дія, вказати критерій пошуку та сплатити адміністративний збір. Для отримання паперової довідки слід подати заяву, документ, що посвідчує особу, та документ про сплату збору.

Слід зауважити, що з започаткуванням Єдиного порталу державних послуг – Дія і особливо в умовах повномасштабної війни набула ще більшої актуальності онлайн-реєстрація права власності на нерухоме

майно. На сьогодні є можливість подати електронні заяви у сфері державної реєстрації прав у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно (далі - ДРРП) на об'єкти нерухомого майна, права власності на які виникли та зареєстровані в установленому законом порядку до 1 січня 2013 року (тобто, до запровадження ДРРП у 2013 році). Послугу реалізовано ДП «Національні інформаційні системи» Міністерства юстиції України спільно з Міністерство цифрової трансформації України. В даному державному порталі детально визначені стадії та етапи такої реєстрації, які базуються виключно на нормах вищезгаданого закону, а отже і рішення про відмову в реєстрації отримане в результаті подання документів через єдиний портал державних послуг теж може бути оскаржено у встановленому вище порядку.

Література:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №№ 40-44. С т.356.
2. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 15. Ст.50.
3. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст.553.
4. Про публічні електронні реєстри: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1907-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 11. Ст.27.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-580-1-47>

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У СИСТЕМІ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОЇ ЮРИСДИКЦІЇ

Мєдведєва Тетяна Олександрівна

*аспірант юридичного факультету
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна*

Умови воєнного стану, запровадженого в Україні та такого, що триває на сьогодні, зумовили переосмислення підходів до визначення місця й ролі Служби безпеки України в системі правоохоронних органів,